

JOHDATUSTA KOLMANNEN SEKTORIN YMMÄRTÄMISEEN

Esitelmä opetusministeriön aikuiskoulutusneuvostolle 1998

1. Nykyisen keskustelun synty

Käsite kolmas sektori tuli laajempaan tietoisuuteen 1995 kun amerikkalainen taloustieteilijä **Jeremy Rifkin** kirjassaan *Työn loppu*¹ toi esiin kolmannen sektorin mahdollisena työllistäjänä. Hänen perusajatuksensa lähti siitä, että automaatio vääjäämättä johtaa samanlaiseen rakennemuutokseen kuin maatalouden koneellistuminen aikanaan. Kun samaan aikaan eletään hyvinvointivaltion kriisiä, ei perinteiset työllistäjät - markkinat ja julkinen valta - enää tarjoa tarvittavia työpaikkoja. Olemme siis tilanteessa, jossa meidän on pakko etsiä muita mahdollisuuksia. Rifkinin perusteet olivat 6-tuntinen työpäivä ja työllistämisvouchert kolmannelle sektorille. Jälkimmäinen tarkoittaa lähinnä sitä, ettei vastikkeetonta rahaa anneta, vaan nykyinen työttömyyskorvaus annetaan kolmannella sektorilla tapahtuvaa yhdyskuntapalvelua vastaan.

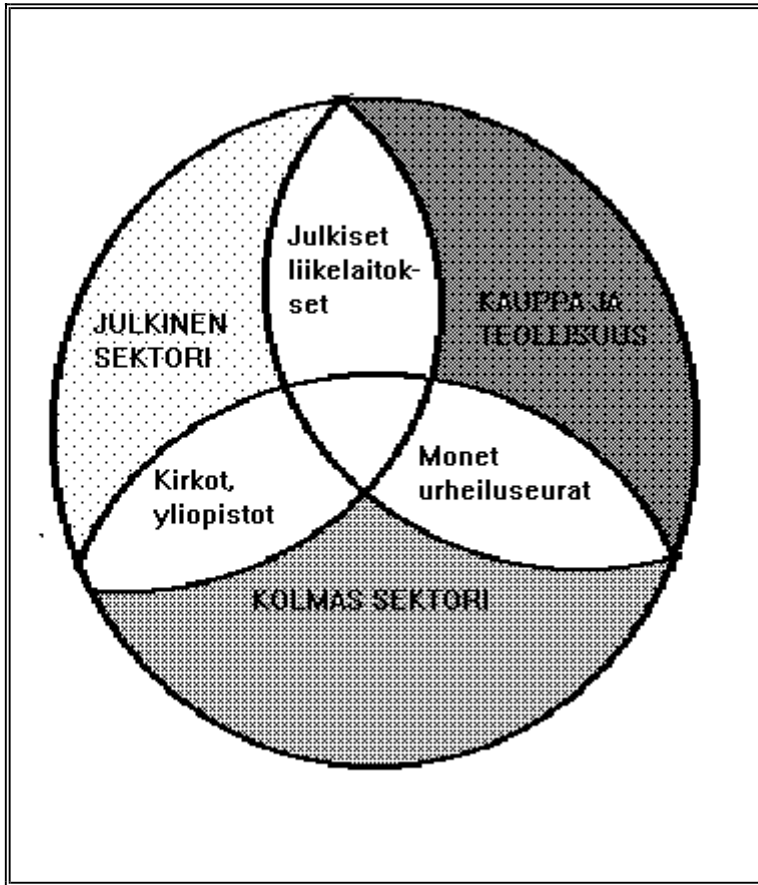
Rifkin sai odotetusti vastaansa melkoisen arvosteluryöpyn. Suomessa merkittävimmän tutkimuksellisen 'alasammunnan' on toistaiseksi tehnyt **Kari Hietala** työministeriölle tekemässään tutkimuksessa². Hänen perusargumenttinsa on nähdäkseni se, ettei kolmannella sektorilla löydy kapasiteettia tarpeeksi - vaikka se kaksinkertaistaisi työntekijämääränsä, sen vaikutus työllisyyteen olisi lähinnä marginaalinen. Itseäni Hietalan argumentaatio ei vakuuta ja seuraavassa tulen esittämään oman näkökulmani. Kyse on pitkälti siitä

¹ Kirjan keskeinen sisältö on myös artikkelissa Rifkin J: A New Social Contract. Annals of the AAPSS, vol 544, March 1996.

² Hietala Kari 1997: *Kolmas sektori potentiaalisena työllistäjänä*. Työpoliittinen tutkimus. Työministeriö. Helsinki.

ymmärretäänkö kolmatta sektoria sen omista lähtökohdista vai tarjotaanko sille roolia, joka ei sille sovi.

2. Kolmannen sektorin juuret

Kuvio 1: Valtio, markkinat ja kolmas sektori

dominoineet modernia aikaa lukuunottamatta vain Hansa-liiton aikana. USA:ssa kirkot sensijaan toimivat vapaakirkkopohjalla ja niiden julkinen status on oleellisesti erilainen.

USA:ssa kolmannen sektorin syntyä selittää kaksi seikkaa. Ensiksi-kin varhaisissa siirtolaisissa oli paljon niitä, jotka pakenivat Euroopasta sekä valtion että kirkon vainoa. Tämä sai aikaan vielä-

Kolmannella sektorilla yleensä tarkoitetaan markkinoiden ja julkishallinnon väliin jäävää aluetta, kuten kuviossa 1 ilmenee. Ongelmia tässä jaottelussa ovat toisaalta rajapinnat (mm. urheilujoukkueet alkavat olla enemmän liike-elämää kuin harrastusta) sekä kirkkojen asema Euroopan historiassa. Euroopassa kirkot ovat olleet valtiokaltaisia organisaatioita, joilla on ollut oma lainsäädäntö, verotus ja virkamieskuntansa. Euroopassa kirkko ja valtio ovat historialliset vastapoolit - markkinat ovat

kin näkyvän amerikkalaisen allergian voimakasta valtiota ja valtiokirkkoja kohtaan. Pakolaisten kokemukset muokkasivat amerikkalaisen kulttuurin yksilönvapauksia korostavaksi ja valtion roolia minimoivaksi. Toiseksi nuorella valtiolla ei ollut kapasiteettia rakentaa infrastruktuuriaan itse, joten käytettiin vanhaa hyväksi koettua keinoa: lupia ja verovapauksia. Nämä tekijät saivat aikaan sen, että jo 1830 luvulla ranskalainen valtiomies ja filosofi **Alexis de Torqueville** vapaaehtoisten yhdistysten olevan tyypillinen amerikkalaisen demokratian piirre³. Torquevillen näkemys oli hieman ylimitoitettu, sillä vasta 1900-luvun alussa kolmas sektori alkoi kasvaa ja räjähti eksponentiaaliseen kasvuun vasta II maailmansodan jälkeen. Torqueville oli kuitenkin oikeassa siinä, että perus- asenne USA:ssa on ollut myönteinen kolmannelle sektorille.

Euroopassa historia on paljon pidempi ja mutkikkaampi. Voisi sanoa, että kolmas sektori on aina ollut olemassa jossain muodossa. Vanhimpia nykyisiä organisaatioita siellä ovat mm. jotkut katoliset säätiöt. Suhtautumisessa siihen on kuitenkin eri variaatioita ja ne liittyvät erilaisiin kulttuuri- ja tilannetekijöihin.

Katolisella alueella paljon puhuttu subsidiariteetti-periaate on korostanut yksilön, perheen ja suvun merkitystä vastuunkantajana. Tämä katolisen kirkon sosiaalioppi on ymmärrettävissä sitä taustaa vasten, että valtiot ovat historiallisesti epävakaita ja vaihtelevia rakenteita Euroopassa. Yksikään Euroopan valtio ei ole katolista kirkkoa vanhempi. Niiden varaan ei siten ole voinut rakentaa mitään kestäväää. Lisäksi feodalismi sai aikaan käsityksen valtios- ta erillisenä ilmiönä suhteessa yhteiskuntaan. Valtio oli hallitsija, ei kansa.

Protestanttisella alueella taas on ollut hyvinkin pitkät perinteet demokratiassa muinaisine käräjäkivineen ja vaalikuninkuuksineen.

³ de Torqueville Alexis 1945: *Democracy in America*. Knopf. New York. Kirja on muodostunut kolmannen sektorin tutkimuksen kiistellyksi klassikoksi.

Voisi sanoa, että parlamentarismi on pohjoismainen keksintö (Islannin Altinget on maailman vanhin parlamentti), jonka Normannit veivät Englantiin. Tämä on juurruttanut Pohjoismaihin käsityksen valtiosta kansan omana asiana. Tätä vahvistivat luterilaisuuden korostus oikeudesta itse lukea ja tulkita Raamattua sekä feodaalilaitoksen rajoittuminen vain Etelä-Suomeen. Siten Pohjoismaissa on oleellisesti erilainen suhtautuminen valtioon kuin Etelä-Euroopassa ja USA:ssa.

Eräs kuvioon vaikuttava tekijä oli työväenliikkeen nousu 1800-luvulla. Se selittää erot Brittiläisen ja luterilaisen alueen välillä. Vastoin vanhaa **Emile Durkheimin** käsitystä uskonnosta vain yhteiskuntaa konservatiivisesti stabiloivana tekijänä, nykyinen sosiaalisten liikkeiden tutkimus näkee siinä myös vastakkaisen elementin. Samalla kun uskonto legitimoii olemassa olevan järjestyksen, sen jotkut muodot voivat legitimoida myös sosiaalisen liikkeen tavoitteet. Englannissa työväenliike sai legitimitteettinsä ja osan johtajistoaan metodismista ja sen kapinasta Anglikaanista kirkkoa vastaan. Saksassa ja Pohjoismaissa ei ollut metodismin kaltaista vastavoimaa kirkolla koska meillä herätysliikkeet pysyivät kirkon sisällä. Tällöin työväenliike ei saanut uskonnollisesti artikuloitua legitimitteettiä vaan se joutui etsimään sitä muualta. Tästä johtuu työväenliikkeen suurempi uskonnovastaisuus luterilaisella alueella verrattuna Britanniaan. Käytännöllisenä seurauksena suhtautuminen kolmanteen sektoriin oli negatiivisempaa. Se nähtiin konservatismiin linnakkeena ja 'kirkon aseistettuna tyttärenä', jota korkeintaan siedettiin. Nämä tekijät osaltaan selittävät Suomessa 1970-luvulla tehtyjä ratkaisuja, jolloin käytännössä Kansanterveyslailla ja Peruskoululailla siirrettiin valtaosa kolmannesta sektorista julkiselle sektorille. Nuorisojärjestöjen kohdalla alasajo tapahtui epäsuorasti. Yhtäältä valtaosa nuorisotyön avustuksista annettiin poliittisille nuorisojärjestöille. Toisaalta mm. kuntien kesäsiirtolat ja seurakuntien kesäleirit

pyöritettiin verosubventioin, jolloin markkinahinnaksi muodostui n. 1/4 - ½ omakustannushinnasta.

Kehitysmaissa kolmas sektori on ollut eräs yhteiskuntien kantavimmista tukipilareista. Syitä tähän on useita. Ensiksikin niillä ei ole yleensä ollut varoja rakentaa julkisia palveluja ja toisaalta niitä on perinteisesti hoitaneet erityisesti lähetysjärjestöt. Yleensä kokeilut lähetyssairaaloiden ym. siirtämisestä valtion hoidettaviksi on seurannut toiminnan romahtaminen. Toiseksi YK:n eri avustusjärjestöt ovat syntyneet vapaaehtoisen järjestötyön vi-rallistumina. Mm. UNHCR rakensi toimintansa pitkälti NMKY-liikkeen aloittaman pakolaistyön varaan. YK:n peruskirjan artikke-li 92 tunnustaa NGO:iden (Non Governmental Organisation) olemassa-olon ja merkityksen. 1980-luvulta alkaen valtiolliset avustusorga-nisaatiot ovat kiinnittäneet yhä suurempaa huomiota NGO:iden mer-kitykseen kehityksen agentteina. Eräänlaisen hovikelpoisuuden NGO:t saivat Rooman klubin raportissa 1985⁴, jossa niiden merkitys-tä kehitysyhteistyössä ylistettiin.

3. Tutkimuksen kehitys

Kolmannen sektorin tutkimus alkoi USA:ssa seurauksena 1969 verouu-distuksesta. Joukko hyväntekeväisyysäätiöiden (mm. Rockefeller-säätiö) neuvonantajia huomasi, ettei sen seurauksista veroväh-enyksiin tiedetty juuri mitään. He päättivät palkata 'luotettavia' tutkijoita tutkimaan sektoria. Ensimmäinen taloustieteellinen tut-kimus valmistui 1974⁵. Hieman myöhemmin ns. **Filer Commission** tuotti kuusi paksua raporttia teemasta⁶. Vaikka valtionvarainministeriö

⁴ **Schneider Bertrand** 1988: **The Barefoot Revolution**. A Report to the Club of Ro-me. Intermediate Technology Publications. London.

⁵ **Feldstein Martin S.** 1974: **The Effects of the Income Tax Treatment of Charita-ble Contributions** - Some Preliminary Findings. Discussion Paper number 337 of the Harvard Institute of Economic Research. Institute of Economic Research, Harvard University. Cambridge, MA.

⁶ Filer Commission 1977: Research Papers Sponsored by the Commission on Private Philanthropy and Public Needs. Departement of the Treasury. Washington DC.

oli mukana, niin tutkimushanke oli yksityisesti rahoitettu. Tämä loi joksikin ajaksi tutkimusperinnettä. Kyse oli suurten säätiöiden ja laitosten tarpeesta saada tutkimustietoa, jolla ne voisivat vastustaa valtion interventioyrkimyksiä. Tutkimuksia käytettiin valikoiden kolmannen sektorin laajoissa koulutusprojekteissa ja perusasetelma oli selkeä: yksityinen on parempi kuin valtiollinen.

Merkittäviä tutkimusteemoja ovat talousteoreettisissa tutkimuksissa olleet ns. luotettavuus-teoria⁷, tehokkuus ja tuotteiden tasavertainen jakautuvuus/saatavuus. Luotettavuus-teorian mukaan silloin kun tuotteen laatua ei pystytä objektiivisesti arvioimaan edeltäkäsien (lääketieteellinen diagnoosi, koulutus ym), kuluttajat luottavat enemmän ei-kaupallisiin toimijoihin kuin kaupallisiin. Tämän käänköpuolena on tehottomuus, koska omistajatön yhteisö ei ole niin innokas rönsyjen ym. katkomisessa ja kustannusten kurissa pitämisessä.

Teoriaa on kritikoitu mm. siitä, ettei useassa maassa kolmas sektori suinkaan kilpaile markkinoiden vaan valtion kanssa. Lisäksi teoria ei ota lainkaan huomioon valtionapujärjestelmiä eikä sitä, että monet järjestöt laskevat tehokkuutensa pikemminkin arvo- kuin välineraationaalaisesti. Tämä on erityisen merkittävää, koska vertaileva kansainvälinen tutkimustieto osoittaa uskonnollis- tai ideologispohjaisten organisaatioiden muodostavan valtaosan sektorista.⁸

Tutkimus siirtyi kuitenkin pian yliopistoihin ja oli vakiinnuttanut asemansa mm. sosiologian osa-alueena jo 1980 luvun puolivälis-

⁷ **Hansmann Henry** 1980: *The Role of Nonprofit Enterprise*. Yale Law Journal vol 89, 835-898.

⁸ Esim. **James Estelle** 1982: *The Nonprofit Organization in International Perspective: The Case of Sri Lanka*. Journal of Comparative Economics 1982, 6, June, 99-122. Repr. in James Estelle (ed): *The Nonprofit Sector in International Perspective: Studies in Comparative Culture and Policy*. Oxford University Press. New York.

sä. Merkittävin kokonaisuus on ollut 1987 julkaistu antologia *The Nonprofit Sector*⁹, jossa esitetään käytännössä amerikkalaisen tutkimuksen perustulokset. Amerikkalainen tutkimus ei kuitenkaan tyydyttänyt edes kaikkia sikäläisiä ja tämä johti kansainvälisiin tutkimuskonferensseihin, joiden alustukset julkaistiin kirjoina¹⁰.

Perusteesinä kansainvälisissä tutkimuksissa on ollut se, että mitä heterogeenisempi yhteiskunta, sen laajempi kolmas sektori. Tämä johtuu siitä, että julkissektori ei voi tai halua tyydyttää kaikkien vähemmistöryhmien tarpeita ja nämä järjestävät asiansa itse.

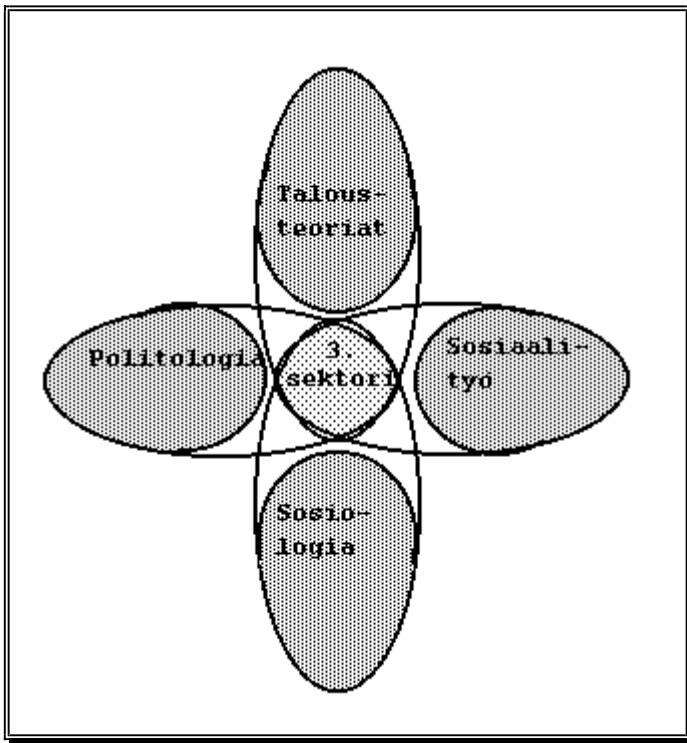
Muita tutkimusperinteitä ovat olleet luokittelua ja määrittelyä tekevä institutionaalinen tutkimus; syntyhistoriaa, perustajia, professionalistumista ja valtio-suhteita käsittelevä historiallinen tutkimus; toimintaympäristötutkimukset sekä sektorilla esiintyviä ilmiöitä, kuten vapaaehtoisuutta ja altruismia, koskeva tutkimus. Aivan viimeaikoina on kommunitaristinen teoria¹¹ herättänyt mielenkiintoa tutkijoiden ja toimijoiden parissa. Kommunitarismi on kritiikkiä uusliberalismille ja sen perusajatuksen voisi kiteyttää sanontaan: "Samassa veneessä ollaan."

⁹ *The Nonprofit Sector. A Research Handbook*. Ed by Powell Walter W. Yale University Press. New Haven and London.

¹⁰ *The Third Sector - Comparative Studies of Nonprofit Organizations* 1990: Anheier Helmut K. & Seibel Wolfgang (eds). Walter de Gruyter. Berlin/New York. ja *Government and the Third Sector* 1992: Emerging Relationships in Welfare States. Gidron Benjamin & Kramer Ralph M. & Salamon Lester (eds). Jossey-Bass. San Francisco.

¹¹ Esim. *New Communitarian Thinking* 1995: Persons, Virtues, Institutions, and Communities. Amitai Etzioni (ed). University Press of Virginia. Charlottesville and London.

4. Tutkimuksen puutteita ja korjausehdotuksia

Kuvio 2: Kolmannen sektorin tutkimus muiden laajenuksena

sa? Tässä tutkimuksessa auttaisi se huomio, että monet näistä organisaatioista ovat itse asiassa sosiaalisen ja/tai uskonnollisen liikkeen organisaatioita. Sosiaalisen liikkeen teorit keskittyvät nykyisin erityisesti identiteettikysymyksiin ja niistä olisi erinomainen apu kolmannen sektorin tutkimuksessa. Liikkeet ymmärretään yhteiskunnan uusintamisprosesseina, joissa syntyvät innovaatiot ja käytännöt leviävät yhteiskunnan ominaisuuksiksi. Sosiaalisen liikkeen organisaatioissa mukana olevat liikeintellektuellit artikuloivat liikkeen maailmankatsomuksen ja tavoitteet. Heillä on myös tendenssi siirtää oma 'maailmansa' julkishallintoon, yliopistoihin ja liike-elämään. Hyvä esimerkki tästä on mm. ympäristöliike.

Tutkimus on valitettavasti ollut hyvin usein eräänlaista laajennusta olemassa oleviin tutkimuskohteisiin kuten kuvio 2 näkyy. Hyvin usein se on ollut laajennusta jostain muusta tutkimuskohteesta. Rifkininkin teos tarkasteli sitä työllistämisen näkökulmasta. Jopa määrittelyt ovat erilaisia negaatioita. Hyvin vähän tutkimusta on näistä itsestään ja niiden omasta identiteetistä käsin. Mitä ovat nämä yhteisöt¹², jotka vaikuttavat merkittävästi kaikissa yhteiskunnissa?

¹² Tästä toiseudesta on pyrkinyt eroon mm. **Lohmann Roger A** 1992: **The Commons**. New Perspectives on Nonprofit Organization and Voluntary Action. Jossey-Bass. San Francisco.

Sosiaalisen liikkeen tutkimuksen lisäksi tulisi tutkimuksiin liittää tuloksia uskonnollisten liikkeiden tutkimuksesta, maailmankuvatutkimuksesta ja NGO:iden tutkimuksesta. Koska suuri osa kolmannesta sektorista on uskonnollispohjaisia, on välttämätöntä, että niiden maailmankuva ja tärkeänä pitämät asiat otettaisiin huomioon. Maailmankuvatutkimuksesta ovat valitettavasti sosiologit loistaneet poissaolollaan vaikka erityisesti Persianlahden sota osoitti kuinka merkittäviä tekijöitä maailmankuvan muodostamiseen vaikuttavien tekijöiden hallitseminen on nykyään. NGO-tutkimus antaa taas kuvaa siitä miten pienillä projekteilla saadaan enemmän aikaan kuin massiivisilla. Erityisen merkittäviksi ovat muodostuneet ns. katalysaattoriprojektit. Valitaan jokin kohde, jonka avustamisella on ns. dominovaikutus ympäristöönsä. Tällöin pieneläkin panoksella on merkittävä vaikutus.

5. Käytännöllisiä ehdotuksia

Tutkimuksen lisääminen

Siunatuksi lopuksi esitän kahta asiaa. Ensimmäinen on tutkimuksen voimakas lisääminen. Tällä hetkellä Suomessa olevat kolmannen sektorin asiantuntijat voitaneen laskea yhden käden sormin. Heidänkin erityisosaamisensa on sektoroitunutta mikä on sinänsä arvokasta. Kuitenkin tarvittaisiin kokonaisnäkemystä ja kokonaisteoretisointia suomalaisesta kolmannesta sektorista. Siis pikemminkin maise-makuvaa kuin lähikuvia. Tämä edellyttää monitieteellistä lähestymistapaa teologeista tilastotieteilijöihin.

Tutkimuksen perustehtäviä ovat mm. Suomalaisen kolmannen sektorin kartoitus kokonaisuutena sekä erityyppisten organisaatioiden sy-

vempi tutkimus. Tällä tulisi saada sellainen perusselvitys, jonka pohjalta päättäjät voisivat hahmottaa toisen tarpeen.

Säästöpainneiden kuristamassa julkishallinnossa tulisi pikaisesti saada vastaukset ja perustelut seuraaviin kolmeen kysymykseen:

1. Mitkä asiat ovat periaatteellisesti sellaisia, että ne on hoidettava viranomaisten toimesta?
2. Mitkä asiat voidaan yksityistää markkinoiden hoidettaviksi?
3. Mitkä tehtävät olisivat sellaisia, jotka soveltuisivat luontevasti kolmannelle sektorille?

Edellä mainittu selvitystyö edellyttää myös analyysia siitä, miten muutos voisi tapahtua, jotta toiminnot voisivat jatkua eivätkä häviäisi jonkin ajan kuluttua.

Kolmannen sektorin elvyttäminen

1970-luvun ratkaisut ovat valitettavasti saaneet aikaan sen, että monet järjestöistämme ovat enemmän tai vähemmän henkitoreissaan tai toimivat ainoastaan julkisen avun varassa. Kysymys siis kuuluu: Miten elvyttää järjestöt uudestaan kantamaan vastuuta yhteiskunnasta? Itse en usko ainakaan siihen, että jokin julkishallinnon yksikkö siirretään sellaisenaan kolmannelle sektorille, koska silloin siirtyvät myös kaikki julkishallinnon käytännöt ja toimintaperinteet. Ainoa tapa saada kolmas sektori kantamaan vastuuta on antaa järjestöjen tehdä se omilla ehdoillaan ja omiin perinteisiinsä nojaten.

Miten järjestösektorin elvytystä voitaisiin antaa? Ensimmäinen ja ehdoton edellytys on se, ettei innovatiivisuutta tapeta. Tässä verottajalla on erityisen synkkä historia. Kuitenkin mikään ei inspiroi kansalaisia enemmän kuin mahdollisuus verovapauteen. Sillä

on aikoinaan asutettu Savo ja osittain teollistettu maa. USA:ssa se on järjestelmän perustekijä. Ts. tulisi harkita voitaisiinko yleishyödylliset yhteisöt saattaa totaalisesti verovapaiksi ja niille tehdyt lahjoitukset vähennyskelpoisiksi.

Kun valtionhallinnossa suunnitellaan erilaisia elvytystoimenpiteitä, komiteoihin olisi saatava jäseniksi ruohonjuuritason osajia. Erityisesti pienillä budjeteilla kituuttavien paikallisyhdistysten sihteeri ovat arvokkaita, koska he tietävät miten pienillä resursseilla tullaan toimeen ja miten niitä hankitaan lisää.

Uusia ajattelutapoja

Suomessa työhön liittyvä ajattelu pyörii lähinnä palkkatyön ympärillä. Historiallisesti ajatellen tämä on verrattain nuori ilmiö. Toisaalta antiikista alkaen utopiana on ollut työn orjuudesta vapautuminen vapaaksi tieteiden ja taiteiden harrastajiksi. Siten pääasia ei välttämättä ole palkka vaan toimeentulo. Katolisella Caritas-järjestöllä on enemmän työntekijöitä kuin Siemensillä. Kuitenkaan näistä kaikki eivät suinkaan ole palkkasuhteessa, vaan joukossa on myös eri sääntökuntien jäseniä, jotka ovat sitoutuneet köyhyyteen. Luostarilaitos on Suomessa jäänyt vain kuriositeetiksi verrattuna Etelä-Eurooppaan. Kuitenkin monia viehättää ajatus niukasta mutta riittävästä toimeentulosta oravanpyörän ulkopuolella.

Rifkinin ajatus työvouchereista on myös huomionarvoinen. Suomessa se voitaisiin toteuttaa melko kivuttomasti, koska kustannukset voitaisiin kattaa nykyisellä työllistämistuella. Tulopuolelle voitaisiin laskea saatava työkokemus ja pysyminen aktiivisena. Mikäli mallissa sallittaisiin myös jonkinlainen provisiopalkkamahdollisuus, niin se mahdollistaisi joillekin itsensä työllistämisen pysyvästikin. Tällöin tuki voisi aleta asteittain tietyn periodin kuluessa. Eräs merkittävä tehokkuuden lisääjä onkin osittainen

provisiopalkka. Ei työsuorituksista laskien vaan nettotuloksesta. Siinä toteutuu vanha kauppiastotuus, että voitot saavutetaan os-toissa. Valitettavasti meiltä puuttuvat laajemmassa mitassa provi-siopalkkaan perustuvat työehtosopimukset.

Rifkinin mallia voisi laajentaa myös tutkimukseen ja sitä kautta lisätä yliopistojen mahdollisuutta tarjota tutkijakoulupaikkoja. Työttömälle maisterille kannattaa maksaa mieluummin väitöskirjan laatimisesta kuin joutenolosta. Jatko-opintojaan suunnittelevalle viranhaltijalle kannattaa maksaa työttömyyskorvausta, mikäli hänen tilalleen palkataan työtön (voitaisiin jopa ajatella mahdollistet-tavaksi eräänlainen 'roolinvaihto' joksikin ajaksi) jne.

Kaikenkaikkiaan meillä tulisi olla herkkyyttä havaita innovatiivi-suutta ympärillämme, kärsivällisyyttä tukea sitä ja viisautta käyttää sitä yhteiseksi hyödyksi. Siitä kolmannessa sektorissa on loppujen lopuksi kysymys.